

1889

HETI LAP.

A ZENTAI JÁRÁS ÉS KÖRNYÉKÉNEK KÖZLÖNYE.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

EGYES SZÁM ÁRA 5 KR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SCHVARCZ SÁNDOR könyvkereskedése, hová úgy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések is küldendők.

Készítők vissza nem adatnak.

Előfizetési díjak:
 Egész évre . . . 2 frt.
 Fél évre . . . 1 frt.

Hirdetési díjak:
 Egész oldal 16 frt
 Fél " . . . 8 frt 50
 Negyed " . . . 4 frt 50
 Bélyegdíj 30 kr.
 Többesrít hirdetésnél megfelelő engedmény.
 Nyitlér petty sora 10 kr.

Zenta, 1888. június 2.

Folyó hó elsejére hivatott egybe azon rendkívüli közgyűlés, melyen az 1886. évi július hó 20-án megejtett városi képviselő választást megsemmisítő belügyminiszteri határozat felolvastatott és mely határozat folytán az 1886. évi XXII. törvénycikk 32. §-a értelmében az 1886. évi városi „választott” képviselők sorából 50 rendes és több póttagnak kilépése meghatározott. Ugyanezen közgyűlésen választott meg azon bizottság, mely a választók névjegyzékét a város tiz választókerülete szerint összeállítja és ezen munkálat végrehajtására 10 napi időt szabott meg a közgyűlés.

Ez volt a kiskoruk nevében történt szavazással választott képviselők utolsó előtti alkotmányos actussa és 10 nap lefolyása után még egy rendkívüli közgyűlésen fog közreműködni a választókerületek elnökének megválasztásában.

Csendben és rendben folyt le a tegnapi közgyűlés, mint már rég nem történt.

Nem tudjuk, a folszabadulandó bőszelemeket megelőző nyomott légkör előhírnöke volt-e ezen szokatlan rendje városi közgyűlésünknek, hogy ezután annál beha-

több erővel szabaduljanak a mesebeli barlangból, vagy valóban a böles belátás folytán egyenetlenséget szüntetni vágyó jobb szellem szállta meg város atyáinkat.

Mindenesetre constatálnunk kell a tényt és óhajunknak szívből adunk kifejezést: Vajha utóbbi véleményünknek adna a jövő igazat!

Nagy csaták vívattak városunk terén, kiegyenlíthetlen perpatvar alatt sokat szenvedtek egyesek, de még többet a közügy, sokáig az ugynevezett városi párt volt mindig a nyertes és ez annál elkeseredettebbé tette az ellenfelet; most azonban a győzöttekből lón a győztes és ez oly állapot, mely a legelkeseredettebbet is hajlandóvá teszi a békülékenységre.

„Itt az idő, most vagy soha!”

Lépjenek elő azok, kik eddig a küzd-térről távol vesztegettek, fogják bátor kezekkel meg a békitő olaját és böles közbenjárással töltsék ki azon űrt, mely a két ellenpárt között tátong és mindnyájunkat elnyeléssel fenyeget.

Nem hisszük, hogy volna városunknak oly elvetemedtt fia, ki ezen engesztelő közbenjárást visszautasítaná, ki e tarthatat-

lan állapotok tovább fenntartását a végtelenségig vinni kíváná. Mindenki, kinek városunk java szívében fekszik, meg fog hajolni az önzetlen közbenjárók óhaja előtt és minden bosszuvágy, harag nélkül fogja a békejobbát nyújtani városunk javát előmozdító törekvések kivételére. Nem hisszük, mondánk, hogy akadnak mérvadó egyének, kik ily békejobbot visszautasítanak; de ha tévedünk, úgy az ilyenek szünjenek meg mérvadókul tekintetni, szorittassanak le a közügy teréről.

„Itt az idő, most vagy soha” — az ilyenektől most szabadnlhatunk, most midőn minden polgára e nemes városnak alkotmányos jogánál fogva egy-egy követ rakhat azon oszlopba, mely az egyetértés támlájául emelhető.

Mult havi 20-iki számunkban utaltunk rá, hogy kit válasszon a polgárság a képviselőtestületbe, felkértük városunk lakóit, hogy válasszák el az országos politikát a város érdekétől, ne politikust, hanem város atyát küldjünk a képviselőtestületbe és akkor bizton remélhetjük a jobb idők bekövetkeztét, bátran jósolhatjuk Zenta város felvirágozását.

TÁROZA.

A titkár úr apósa.

Budán a fehérvári kapu aljában sok-sok esztendeig üldögélt egy koldus, ki sem vak, sem béna sem süket nem volt, de ki azért igen szép eredménnyel és csinos nyereséggel folytatta üzletét.

Közönséges napokon is haza vitte a maga két-három forintját, ünnepeken pedig és más rendkívüli alkalmakkor, midőn a várat nagyobb tömegek látogatták, bevétel kétszer annyira is ráment. Szóval ellehetett róla mondani, hogy virágzó üzletet folytatott.

De mily jogzimen? kérdeheti valamely naiv olvasó, a ki elfelejti, hogy az ipar szabadság korában élünk s hogy a koldus fizet sem nyög többé a rendőri mindenhatóság zsarnoksága alatt.

Kivált ha valaki oly leleményes ügyességgel folytatja üzletét, hogy senkinek nem esik terhére, senkitől nem kér, senkit meg nem szólít, akkor nem tudom mi kifogása lehetne a konstabler uraknak az ellen, ha valaki székét visz magának a fehérvári kapu aljába s ott tölti el napjait egy oly ponton, mely mig egy részről léghuzam mentes, másrésztől teljességgel nem áll útjában a közlekedésnek.

Rifnyák Samu — mert erre a névre szólott választó cédulája, melyet soha sem mulasztott el

kivenni — e pont kiszemelésénél nem mindennapi megfigyelő és ítélő képességnek adta jelét, mert az minden tekintetben czélszerűnek és alkalmasnak bizonyult a koldus-üzlet sikeres folytathatására.

Akár lefelé jött valaki a várból, akár felfelé igyekezett, e pontnak szemébe kellett tűnnie és pedig ideje korán, két-három perezig is látnia kellett azt a vigasztalan szomorú alakot, ki némán ugyan, de oly busan szegezte tekintetét a járókelőkre, hogy azoknak átlag véve harmincz harminczöt száztolija részvétre hágyult iránta s nem tehette, hogy elhaladjon mellette anélkül, hogy egy kis könyör adományjal meg ne kínálja.

Valósággal megigézte az embereket csodálatos tekintetével, melynek csak a legridegebb szívek tudtak ellentállani.

És abban fekszik az üzlet meglepő virágzásának magyarázata is.

Rifnyák a természet tudományok újabb vívmányait jól feltudta használni, — delejjel koldult. A tekintetében volt a varázs erő, azon mélabus, de átható és metsző szemekben, melyek a legvastagabb téli kabátokon is megtalálták útjokat a szívhez s ellenállhatlan erővel riasztották fel a könyörület ösztönét.

Legalább Kormos Aurel csak így tudta magának megmagyarázni, hogy miért nem képes ő emellelt az ember mellett elhaladni a nélkül, hogy legalább egy krajczárt ne adjon neki.

Pedig párszor megpróbálta, mert utoljára

bosszantani kezdte őt a dolog, hogy miért legyen ő rendes adófizetője egy épkezláb embernek, a ki még hozzá nem is olyan öreg.

Mert Rifnyák a legjobb korában levő férfiú volt, úgy negyven-ötven között s eltekintve vigasztalan szomorú arczától és bus szemektől, semminemű külső testi fogyatkozással nem látszott sújtva lenni.

Kormos Aurel párszor el is ment mellette a nélkül, hogy adóját lefizette volna, de alig haladt pár lépést, oly élénk lelkifurdalás és szemrehányás támadt szívében, hogy vissza kellett fordulnia, hogy adóját lefizesse.

S hogy nemcsak Kormos Aurel volt így, hanem mások is, számosan, mutatja az üzlet virágzása.

Történt egyszer, hogy Kormos Aurel — aki mellékesen legyen megemlítve, valamelyik ministeriumban titkár volt, sok éretlen baraczkot látott enni s ettől lázt kapott és pedig oly nagy mértékben, hogy orvosi kezelés alá kellett magát adnia s így kénytelen volt néhány napig ágyát őrizni.

Rifnyák, kinek figyelmét semmi sem kerülte ki, észrevette elmaradását s midőn mint lábba-dozó először fizette le napi adóját, megszólította őt, a világért sem azért, hogy szemrehányásnak tegyen neki elmaradásaért, hanem hogy részvételel fejezze ki betegsége felett, melynek nyomait a fiatal ember halvány arczán nem volt nehéz felfedeznie.

Lelkiismeretünk sugalata vezéreljen bennünket a választásnál és megmenekülünk az évek hosszú sora óta tartó izgatottság- és békétlenségtől.

Az árvizkárosultak javára

a helybeli kapitányi hivatal utján adakoztak:

	frt kr.
Tóth József	—20
Puskás Illés	—20
Karácsonyi János	—20
Urbán Péter	—20
Csepe János Ifj.	—50
Sos Mátyás	—50
Márkus Pál	—20
Urbán István	—10
Keczei Mészáros Mátyás Ifj.	—80
Körösi Mihály	—20
Pusztai Ferencz	—20
Borgyoski Pájo	—20
Klein Bernát	—20
Bozso János	1—
György Alajos	—40
Homolya Máté	1—
Tisza Istváné	—40
Szabó János	2—
Kohn Sámuel	1—
Nagy János	1—
Horovitz Adolf	1—
Zentai János	—50
Nagy Abonyi Jakab	—50
Majoros János	—20
Nagy Urbán	—20
Kolosánczy J. gyűjtő ive.	345
Kecskeméti István	150
Bakody Márton osztályában tanítványai közötti gyűjteménye.	105
Zsakay Antonia	—30
Glac Gusztáv	—50
Pócs Antalné	1—
Kamrás János	—50
Kalmár János	—50
Pollák Gyula	—40
Gál Antal	—20
Battányi M.	—10
Balák Mária	—20
Kerekes Sándor	—20
Kerekes Károly	—20
Pupák Lajos	—20
Rieger Alajos	—50
Ósz Szabó István	—25
Deme István	—80
Peczárszki M.	—50
Bálint Ferencz	—50
Kopasz Máté	—20
Gyömrei István	—20
Gere István	—20
Gere Dávid	—20
Szarka Dani	—20

Peczárszki Koszta	—30
Berta Ferencz	—30
Karapanics Gy.	—20
Fehér István	—30
Dér János	1—
Döme Károly	—20
Dudás János	—20
Puskás Albert	—20
Máté István	—20
Csetreng József	—20
Ifj. Puskás János	—20
Biliczki Pál	—20
Rác Szabó József	—20

	összesen	35-35
Az I. kimutatás	"	5570
A II.	"	4755
A III.	"	2795
A IIII.	"	5786
Az V.	"	5089
A „Hetilap” gyűjtése:	"	580

Helyi és vidéki hírek.

— **Bács-Bodroghmegye** közs. tanítótestületének választmánya május hó 22-én, Zomborban gyűlést tartott. Reánk, zentaiakra a gyűlés anynyiban birt érdekkel, mert itt határozatott meg a nap, melyen a megyei közs. tanító-egyesület, ez évi nagygyűlésének megtartására városunkba fog seregleni. Ez a nap pedig július hó 2. és 3-ika lesz. — A nagy-gyűlés hivatalos és nem hivatalos főbb mozzanatairól — az érdeklődő tiszt. városi közönséget — egyelőre röviden a következőkben értesítjük: Julius 1-én. A választmányi tagok megérkezte és elszállásolása. 2-án. A hajóval érkező tagok fogadása és elszállásolása; bíráló bizottsági ülések; esti 7 órakor a központi népiskola I. leányosztályában előértekezlet; 8 órakor a „Magyar király” szállóban ismerkedési estély. 3-án. Reggel 9 órakor a nagy-gyűlés kezdete és folytatólagos tartása; d. u. 3 órakor az „Eugén” szálló üvegtermében társas-ebéd; esti 8 órakor a kedves vendégek tiszteletére a díszteremben táncvigalom. 4-én. Haza-utazás. — Ez ügyből kifolyólag felemlítjük meg azt is, hogy a helybeli tanítói kar a napokban megfogja keresni illetve kérni az egyes családokat, vajjon az 1—2 napra kik lesznek hajlandók s ha igen: hány személyre vendég-helyet engedni becses házaikban, mivel a tantestület vidéki tagjai klzöl körülbelül 100—130-an szerencsétlenek majdan bennünket. Előre is megvagyunk győződve arról, hogy Zenta város színe-java vallás és nemzetiség nélkül eddigi multjához hiven, örvendeni fog, ha vendégszerető hajlékába

a nemzet napszámait nyolcz hosszú év multával ismét befogadhatja, saját tűzhelyénél tisztellheti.

— **Mult csütörtökön**, Urnapon az „ipartestület” rendkívüli közgyűlést tartott jegyzőválasztás céljából. Két jelöltje volt a testületnek u. m. Sétáló Sándor és Reitmann Ferencz urak. Miután előbbi még a szavazás előtt visszalépett, egyhangulag Reitmann Ferencz ur lett megválasztva. A jegyzői állással 200 frt tiszteletdíj van egybekötve. A közgyűlés ezuttal elhatározta, hogy amely tag f. hóban régi tagsági díját le nem fizeti, azon közigazgatási úton fog behajtatni.

— **Nagy nyomorúságban** halt el május hó 30-án Beletz Mihály, és így koporsó s más temetkezési szükségletek fedezésére a jó emberek köznyörületét kellett igénybe venni. E czélra a következő urak adakoztak: Dudás Lajos, Boromisza János, Lukásevits István, Varga Károly 1—1 frt. Rottenbacher Miklós, Kaszás Albert, Zsarkó József 60—60 kr. Korhecz Lajos, Guelminó Alajos, Horovitz Lipót, Lukásevits István 50—50 kr. Jankovich József, N. N. Halasi József, Ollay János 40—40 kr. Dudás Andor, Keresztury Gyula, Bán Lajos, N. N. Kalmár Imre, Boros Mihály 30—30 kr. Nagy Mihály József, Bakai Jenő, Köröskényi Antal, Branovaeski János, Deutsch Mór, Barsy Miklós, Branovaesky Ignác, Papp Antal, N. N. Deutsch Ignác, Babócs Andor, Tóth József, N. N. Blázsovits Mihály, Nagy Mátyás, Gordán József, Szlavnity Iván, Száraz István, Kállai Antal, Megadja Illés, Aulik Illés, Barsi Imre, Hatala András, Ósz Szabó Lajos, Bernyik Bertalan 20—20 kr. Kékity, Répás Szilveszter 10—10 kr.

— **Tűzoltó századunk** szerdán tisztelgett Kis-sz.-Miklóson — József főherczegnél, mint a Magyarországi tűzoltók fővédnökénél. A fenséges védnök teljesen meg volt elégedve a század kinézésével s ezt örvendetes tudomásul is adta az érdemes főparancsnoknak. Beszéltek, hogy többeket megszólítással is kitüntették. Így egyebek között Neider bátyánkat is megkérdezte kinek szép, hosszú bajusza bizonyonyal megtetszett a főherczegnek: vajjon volt-e katona? Neider bácsi — a mint a gonosz nyelvek mondják — egész zavarba jött a kitüntetés fölött s a kérdésre így válaszolt: „Igenes . . . fenség . . . katonáskodtam . . . a gyalogos — — uhlánosoknál.

— **A polgári iskolában** jun. 9-én d. u. 3 órakor lesz a vallástanból a vizsga. Elnökök: a rom. kath. vallású növendékeknek: Appel Ede, a moz. vallásúaknál: Klein Salamon.

— A nagyságos ur bizonyára beteg volt? kérdé életpályájához illő szelid és panaszos hangon.

— Bizony még most sem vagyok egészen egészséges — felelé Kormos Aurél, kit a koldus részvétteljes érdeklődése kellemesen érintett — hideglázt kaptam és nem akar elmaradni.

— Hűlés vagy gyomorrontás okozta a bajt? — kérdé Rifnyák élénken, de még mindig szomoruan.

— Azt hiszem, hogy mindakettő, — felelé Kormos Aurél.

— Ez esetben én biztos gyógyszerrel szolgálhatok a nagyságos urnak. Ez egy vegyes mixtura, melyet magam szoktam készíteni. Hogy mily szerekből, az családunk titka. Kissé keserű, de hatása biztos. Nincs oly makacs láz, melyet három kanálka meg ne ölje. Százakra megy azok száma, akiken e szerrel segítetttem. Ha a nagyságos ur megtisztelne látogatásával szerény lakásomon, tiszta szívvel szolgálnék belőle, mert ott kell bevenni nálam, a házból ki nem adom, mert vegyelemzés alá vehetnék s tetszik tudni a dolog titok. A hátsárolt jót állok.

— Hol lakik édes . . .

— A nevem Rifnyák Sámuel. Lakásom pedig Retek utca 27. a Rózsahegy tövében. Reggel 8 óráig és este 6 óráig kezdve mindig otthon vagyok található.

Kormos Aurél megköszönte a barátságos szívből eredt ajánlatot s azt mondta, hogy ha még ma délután is rá jön a láz, akkor még ma este

meglátogatja, mert valamennyi doktor van, az mind számár s ő is tudja, hogy a jó házi szernél nincs valami jobb a világon.

És meg is látogatta, mert a láz csakugyan nem maradt el.

A ház melyben Rifnyák Sámuel lakott, nem volt igen nagy, de rendkívül czélszerűen volt berendezve, kertté alakított udvara pedig kedves bokraival és virágaival valóságos kis paradicsom volt.

Rifnyák kényelmes pongyolában a lugasban vacsorált, midőn a fiatal titkár megérkezett.

Kormos Aurél bámulva nézett maga körül és alig mert hinni szemének, midőn Rifnyák urat kényelmes és urias pongyolájában megpillantotta gazdag terítékű asztal mellett. Hát még mikor azt fiatal bájós hölgyet meglátta, a ki Rifnyák ur jobbán ült s a kit ez mint leányát mutatott be a megzavarodott titkárnak.

— Boesánatot kérek . . . hebegé Kormos Aurél, de valóban . . .

— Isten hozta, isten hozta Nagyságodat. Épen jókor! Tessék helyet foglalni! Ugyan Emília lányom, hozz csak szaporán egy terítéket a titkár ur számára. De üljön le hát kedves titkár ur.

Kormos Aurél egyre jobban megzavarodott s azt sem tudta ében van-e vagy álmodik?

Rifnyák darabig mosolyogva gyönyörködött a fiatal ember zavarán s csak azután világoztotta őt fel.

— Kedves titkár ur, arczáról olvasom le bámulását és meglepetését. Nem is csodálkozom rajta. Kissé több kényelmet talál, mint a mennyi egy közönséges koldusnál várható lenne, akár milyen jól is menjen az üzlete. De én nem vagyok közönséges koldus. Nsm kényszerítésből teszem, nem szorultam rá. Hála Istennek lenne miből éljek leányommal, egyetlen gyermekemmel. De . . . de . . . mit akar . . . minden embernek van valami szenvedélye . . . s lássa ön az enyém koldulás, nem bírok róla leszokni. De csitt a leányom jön! Egy szót se előtte, mert ő természetesen mit sem tud a dologról.

Erről a dologról nem tudott, de tudott sok egyebet. Tudott bájosan mosolyogni, kedvesen csevegni, gyönyörűen zongorázni, énekelni, egyszóval a titkár ur el volt bájolva s bár láza csakhamar megszűnt, mégis rendesen eljárt az orvoságért, sőt alig pár hét mulva azzal lepte meg Rifnyák urat, hogy megkérte tőle a leánya kezét, — természetesen azon feltétellel, hogy mondjon le a koldulásról.

— A leányomat oda adom, de kívánságát nem teljesíthetem. Meghálnék unalmamba. Hanem azt a concessiót megteszem, hogy a várat és környékét oda hagyom.

S valóban az esküvő napján a József városba tette át üzletét.

Balázs Sándor.

* Kinevezés. A király dr. Moré Pál zentai kir. aljárásbíró a lugosi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

[–] Kinevezés. Ő Felsője a király, Gesztesy Ákos temesvári kir. törvényszéki jegyzőt a zentai kir. járásbíróvához albiróvá nevezte ki.

– Az iparos ifjuság május 20-iki mulatsága alkalmával a felülfizetők névsorából tévesen kimaradt Krausz Farkas ur, ki egy frttal járult a nemes czélhoz.

– Véres dráma Török-Kanizsán. A múlt héten egyik szomszédos jegyző a t. kanizsai vendéglőben mulatott. Hogy-hogyan nem, elég az, hogy a bizony megesezt, mikép a fiatal ember a korcsmáros csinos feleségét — az udvaron megcsókolta. Erre a menyecske panasza végezt befütt férjéhez, ki e miatt a merénylőt interpellatió alakjában — arczul ütötte. A notáriusban ekkor már valószínűleg több volt a gáz, mint az ész, mert ez intermezzóra hirtelen előrántotta revolverét s a korcsmárost lelötte. Hej az az aszszony! az a hamis szép asszony! . . .

– A következő gyászjelentést vettük: Siegel Samu tanító és neje, szül. Grünbaum Rozália mint szülők, a maguk és családjuk, valamint összes rokonságuk nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik Siegel Gusztáv Adolfnak a felejt-hetetlen fiu-, testvér-, sógor-, illetőleg nagybátyának, élete 22-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 29-én déli 12 órakor történt elhunytát. A boldogult hült teteme e hó 30-án délután 4 órakor fog az izr. iskola épületéből a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Kulán, 1888. május 29-én. Legyen könnyű neki a föld! Siegel Gyula, Siegel Janka férj. Schwarcz, Siegel Bertalan, Siegel Angyalka testvérei, Siegel Margit, Schwarcz Katica, Schwarcz Zsafia unokahugai. Grünhut Eugenia férj. Siegel Gyuláné sógor-nője. Schwarcz Salamon sógora. Schwarcz Emil unokaöccse.

(–) Érettségi vizsgálat. A szabadkai városi főgymnasiumban június 11-én veszi kezdetét az érettségi vizsgálat.

[*) Pályázatok. A szabadkai törvényszéknél egy bírói és egy segélydíjas joggyakornoki állásra az ó-becei kir. járásbírósnál egy segélydíjas joggyakornoki állásra pályázat van hirdelve.

– Ó-Becsen dalárda alakult, melybe eddig 50 működő tag lépett be. Elnöknek Gortva Lázár és karnagynak Rully Jánost választották meg.

– Egy új gyógyhely Alsó-Ausztriában. A gyógy- és fürdő-idény kezdete arra indít bennünket, hogy a közönség figyelmét a Hainfeld mellett keletkezett „Salzbad-Kleinzell” nevű gyógyhelyre felhívjuk. Tulajdonképen „kis Carlsbadnak” kellene nevezni e gyógyhelyet, tekintettel az ott található gyógyforrásokra, melyeknek hatása egyenlő a karlsbadi, marienbadi és franzensbadiakéval, sőt azokat specialis kóralakok tekintetében még felül is mulja. Ezen kívül még az az előnye is van e fürdőnek, hogy nagyon közel fekszik Bécshez, árai minden tekintetben rendkívül mérsékelték, úgy hogy az ott való tartózkodás fölötte olcsó. Salzbad-Kleinzell mindennel bir, amivel egy modern gyógyhelynek birnia kell. Ozondus enyhe levegővel, kitűnő és kényelmes lakásokkal az ot-tani gyönyörű nyaralókban, finom étteremmel, — mely az azelőtt Bécsben elsőrangú szakács hírében állott May Ede szerb királyi szakács vezetése alatt áll, továbbá közel fekvő fenyvessal, gyönyörű árnyas ligetekkel és sátautakkal, kiránduló helyekkel, uszodával, egész +20°R. ásványvízfürdővel, melegvíz és kádfürdővel. Szóval mindenről gondoskodva van, amit a fürdő egészséges és beteg látogatója csak kívánhat, mely utóbbiak még a folyton jelenlevő fürdőorvos tanácsát is igénybe vehetik. Nem szenved kétséget, hogy Salzbad-Kleinzell rövid idő alatt a legkeresettebb gyógyhelyek egyike lesz. A közelebbi felvilágosítást óhajtok azt szívesen megkapják, ha a fürdőkezelőséghez (Währing, Bécs mellett, Zimer-mangasse 10.) fordulnak, hol a fürdővel behatóbban foglalkozó prospektusokat is kaphatnak.

Koncentrált marha-trágya.

(Engrais de boeuf.)

Földmivélésünk tudvalevőleg sulyos viszonyok közt él s ennek hatása a nemzet működésének minden ágában sajnósan érezhető.

Tréfórt miniszternek nem rég tett az a kijelentése, hogy a Bánátnak Magyarország élestá-raként való odaállítása maholnap szatirává válik, fájdalom, csaknem az egész országra nézve áll.

S kétségtelen, hogy ennek több más körülmé-nyek mellett az is egyik főoka, hogy gazdáink nem fordítanak kellő gondot a föld termő erejének fenntartására és nevelésére, más szóval nem trá-gyázzák rendszeresen, a mi pedig a mezei terme-lés leghatásosabb segítője.

A magyar ember ugyanis még mindig be-gombolkozik a modern földmivélés újabb segédesz-közei előtt; ha valamely, bár még oly jó és ter-mészetes trágya-szerről hall, nemcsak fitymálja, hanem kézzel-lábbal védekezik a „surrogatum” el-len. Így aztán nem csoda, ha a sokkal jobb ma-gyar föld hektárankint átlag 10-14 hektoliter ter-ménnyel kevesebbet ad, mint például az angol föld, melynek tulajdonosa nem irtózik az ily se-gédeszközök legracsnálisabb alkalmazásától. Sőt nem csupán a rendszeres trágyázás elhanyagolása, hanem egyes helyeken a föld termő erejével való visszaélés is annyira elharapózott, — hogyha to-vább így tart, földjeink termelőképesség tekintetében nemsokára a leggyöngébbek megett is visz-samaradnak.

Ujabb időben kormány és a szakkörök nagy megerőltetéseket tesznek, hogy földmivélésünk hely-zetét üdvös reformok által javítsák s a jónak bi-zonyult mezőgazdasági segédeszközöket népszerű-sítsék.

Ez ok indított minket is arra, hogy gazdá-ink figyelmét egy ily kitűnő hazai találmányra irányítsuk, melynek alkalmazása lehetővé teszi a földbirtoknak fölötte olcsó és intenzio kihasználá-sát. Ez egy új trágyaszor, az ugynevezett „kon-centrált marha-trágya”.

A telepet, mely e trágyaszor előállításával foglalkozik körülbelül 2 év előtt alapította az is-mert Saxl testvérek cég Temesvárott „Első cs. és kir. szab. koncentrált marhatrágya-gyár” cim alatt. A telepen a 60-as évek óta egy körülbelül 20 hold kiterjedésű területen 6—7 ölnyi magasságban fel-halmozodtak az állati trágya anyagok, úgy hogy e már óriás dimenziókat öltő trágyákat elszállítá-sáról komolyan kellett gondolkodni. Ez adta a cég-nek az impulzust, hogy a trágyaanyag porhanyo-sításával és koncentrállásával kísérletet tegyen, melyet — mint a tapasztalat mutatja — teljes siker követett, mert a gyár készítményei földmiv-elési és nemzetgazdasági körökben a legjobb fo-gadtatásra találtak s ma már annyira elterjedtek és használtak, hogy a gyár gőz- és sok más legu-jabb szerkezetű gépei mellett, tekintélyes számú munkást is foglalkoztat.

Különösen a mintagazdaságok, melyek eddig főként utótrágyát használtak, most ezt a temesvá-ri gyár koncentrált marhatrágyával eserélték fel, vagy egyidejűleg alkalmazzák mind a kettőt.

A Saxl-féle trágyaanyagának számos más jó oldala mellett azaz elvitázhatlan előnye van a köz-zönséges műtrágyával szemben, hogy a földmiv-elésnek legjobb elvén, az istálló-trágyagazdaságon alapszik és tulajdonképen nem áll egyébből, mint az istálló-trágyagazdaság népszerűsítéséből, mely-nek célja: visszaadni a földnek az állati trágya utján mindazokat az anyagokat, melyek attól a kihasználás által elvonattak.

A műtrágyával kénytelen a gazda a tulaj-donképeni hasznos alkatrészek mellett: mint nit-rogén, phosphorsav és kali, ezekkel arányban nem álló nagymennyiségű nemesak értéktelen, hanem még ártalmas részeket is használni, ami a Saxl-féle trágya anyagnál nem történik, miről meggyő-ződhetünk, ha annak alkatrészeit ismerjük. E trá-gyában van:

Eghető szerves alkatrész	70%
Hamu	30
100 rész száraz alkatrészben:	
Víz	9-16

Könnyen oldható phosphorsav	2-30
Nehezen oldható phosphorsav	3-02
Nitrogén (Légeny)	3-05
Kali (K ₂ O)	1-92
Kénsav (S O ₂)	0-78

Ez az összetétel eléggé mutatja, hogy a kon-centrált marhatrágya kitűnően alkalmas úgy a gab-nafélék mint minden más mezei termények trá-gyázására. Nem képzelhető sem jobb, sem könnyeb-ben kezelhető trágya mint a nevezett temesvári gyár terméke és bizonyára jó szolgálatot teszünk a magyar gazdaközönségnek s ezáltal a hazai mezőgazdaság ügyének, ha ez új trágyaszorral, mely rövid fennállása óta a szakkörökben oly kitűnő fogadtatásra talált — az idei nagy-körösi gazda-sági kiállításon pedig első díjat: aranyérmét nyert — megismertettük és kívánjuk, hogy e gyár ha-zánkban az óhajtott üzleti virágzásnak induljon.

Irodalom.

— Hivatalosan ajánlott sorsolási szakközlöny. A német és magyar „Mercur”-ok s más efféle czi-mek alatt többnyire alsóbrangu budapesti bank-házak által üzleti czélokából kiadott és ez okból irányzaos szövegű sorsolási lapok ellensúlyozására fővárosi jó nevű írók az év elején a „Pénzügyi Utmutató” című sorsolási értesítővel kapcsolatos pénzügyi közlényt indították meg. E lapra vonat-kozólag a m. kir. bnlügyminiszter f. évi május 19-én 32495. sz. a. a következő rendeletet bocsá-totta ki: „Azon ismételve előfordult esetek, hogy a vármegyénk házi és gyámpénztáraiban kezelt ér-tékpapírok kamatszelvevényeinek vagy az ezek tu-lajdonát képező s kisorsolt kötvények értékének beváltása körül követett késedelmes eljárás miatt az illető pénztárak tetemes károsodást szenvedtek, f. évi február 9-én 9811. sz. a. kibocsátott kör-rendelettemmel felhívtam a törvényhatóságokat, hogy az említett pénztárakban kezelt értékpapírok ka-matszelvevényeinek, valamint a kisorolt kötvények-nek idejében való beváltására szigoru gondot fo-rdittassanak s egyszersmind intézkedjenek, hogy a pénztári közegek e részbeni eljárása úgy a megyei számvevőség, mint az 1886. évi XXI. t. cz. 68. §-a g. pontja értelmében havonként megejtendő pénztárvizsgálatot eszközölő bizottság által is kel-lőleg ellenőriztessék. Ezen körrendeletem folytán több törvényhatóság részéről azon kérelem intéz-tetvén hozám, hogy adnék tájékozást a részben, vajjon mely uton lenne a kisorolt kötvények felől megbízható tudomás szereszhető: minthogy a tör-vényhatósági pénztárakban őrzött értékpapírok pon-tos kezeléséhez csakugyan elengedhetlenül szüksé-ges az, hogy ezen pénztárak kezelőinek megadas-sék az alkalom arra, hogy hiteles értesítéseket sze-rezhessenek az országban forgalomban lévő érték-papírok kisorsolásának eredményéről: ezek folytán a fennidézett körrendelet kapcsán értesíteni ki-vántam a törvényhatóságot, hogy a Lendvay Sán-dor által szerkesztett „Pénzügyi Utmutató” című szakközlöny, mely a magyar államban forgalom-ban lévő és kisorsolás alá eső összes értékpapírok hiteles sorsolási lajstromait közli s e mellett az értékpapírok kezelésére és azok természetére nézve különben is becses ismertető adatokat tartalmaz, a szóban forgó czélra igen alkalmasnak mutatko-zik, minélfogva azt, mint teljesen megbízható szak-közlényt a törvényhatóság pártoló figyelmébe is ajánlom. Bővebb tájékozás végett egyuttal meg-jegyzem, hogy ezen szakközlöny minden kisorsolás után jelenik meg, előfizetési ára egész évre csak 2 frt s az előfizetési pénzek a nevezett lap kia-dóhivatalához (Budapest, Andrassy-ut 84 sz. a.) intézendők. Budapest, 1888-ik évi május hó 19-én. B. Oreczy Béla s. k.”

A lokomobilok szerkezete és kezelése. Lo-komobil kezelők, gépészek, lokomobil tulajdonosok, gazdasági és gyári hivatalnokok, valamint a bu-dapesti állami közép-ipartanodán rendszeresített lokomobil kezelők tanfolyama számára. Irta Ta-borsky Ottó a m. kir. technológiai ipazmúzeum i-gazgatója. Budapesten. 525 oldal és 8 tábla, 263 fametszetű ábrával. A szerző tulajdona. Ára: fűz-ve 5 frt, vászonba kötve 5 frt 70 kr. Tartalom-jegyzék. Alapismeretek. — Lokomobil kazán. I. Kazán szerkezetek. II. Tűzelési berendezések. III. Kazán felszerelések. IV. Kazán robbanások és ka-zánok romlásának okai. V. Gőzkazánokra, vala-mint a kazán- és gépkezelőkre vonatkozó hatósági rendszabályok. VI. A kazán kezelése. tisztítása és tatarozása. — Lokomobil gőzgép. I. Gőzgép szer-kezetek. II. A gőzgépnek főrészei. III. A gőzgép-nek kezelése és tatarozása. — Lokomobilok kocsi-alja, szállítása és felállítása. — Lokomobilok mun-kája, üzletköltségei és főmérteit.

Gőzkazánok. Kézikönyv gőzgépkezelők, fű-tők, kazántulajdonosok, gyári és gazdasági hiva-

Lelkiismeretünk sugalata vezéreljen bennünket a választásnál és megmenekülünk az évek hosszú sora óta tartó izgatottság- és békétlenségtől.

Az árvizkárosultak javára

a helybeli kapitányi hivatal utján adakoztak:

	frt	kr.
Tóth József	—	20
Puskás Illés	—	20
Karácsonyi János	—	20
Urbán Péter	—	20
Csepe János Ifj.	—	50
Sos Mátyás	—	50
Márkus Pál	—	20
Urbán István	—	10
Keczeli Mészáros Mátyás Ifj.	—	80
Körösi Mihály	—	20
Pusztai Ferencz	—	20
Borgyoski Pájo	—	20
Klein Bernát	—	20
Bozso János	1	—
György Alajos	—	40
Homolya Máté	1	—
Tisza Istvánné	—	40
Szabó János	2	—
Kohn Sámuel	1	—
Nagy János	1	—
Horovitz Adolf	1	—
Zentai János	—	50
Nagy Abonyi Jakab	—	50
Majoros János	—	20
Nagy Urbán	—	20
Kolosánczy J. gyűjtő ive.	3	45
Kecskeméti István	1	50
Bakody Márton osztályában tanítványai közötti gyűjteménye.	1	05
Zsakay Antonia	—	30
Glacz Gusztáv	—	50
Pócs Antalné	1	—
Kamrás János	—	50
Kalmár János	—	50
Pollák Gyula	—	40
Gál Antal	—	20
Battányi M.	—	10
Balák Mária	—	20
Kerekes Sándor	—	20
Kerekes Károly	—	20
Pupák Lajos	—	20
Rieger Alajos	—	50
Ósz Szabó István	—	25
Deme István	—	80
Peczárszki M.	—	50
Bálint Ferencz	—	50
Kopasz Máté	—	20
Gyömrei István	—	20
Gere István	—	20
Gere Dávid	—	20
Szarka Dani	—	20

Peczárszki Koszta	—	30
Berta Ferencz	—	30
Karapancsics Gy.	—	20
Fehér István	—	30
Dér János	1	—
Döme Károly	—	20
Dudás János	—	20
Puskás Albert	—	20
Máté István	—	20
Csetreng József	—	20
Ifj. Puskás János	—	20
Biliczki Pál	—	20
Rácz Szabó József	—	20

összesen	35	35
Az I. kimutatás	55	70
A II.	47	55
A III.	27	95
A IIII.	57	86
Az V.	50	89
A „Heti Lap” gyűjtése:	5	80

Helyi és vidéki hírek.

— **Bács-Bodroghmegye** közs. tanítótestületének választmánya május hó 22-én, Zomborban gyűlést tartott. Reánk, zentaiakra a gyűlés anynyiban bírt érdekel, mert itt határozott meg a nap, melyen a megyei közs. tanító-egyesület, ez évi nagygyűlésének megtartására városunkba fog seregleni. Ez a nap pedig július hó 2. és 3-ika lesz. — A nagy-gyűlés hivatalos és nem hivatalos főbb mozzanatairól — az érdeklődő tiszt. városi közönséget — egyelőre röviden a következőkben értesítjük: Julius 1-én. A választmányi tagok megérkezte és elszállásolása. 2-án. A hajóval érkező tagok fogadása és elszállásolása; bíráló bizottsági ülések; esti 7 órakor a központi népiskola I. leányosztályában előértekezlet; 8 órakor a „Magyar király” szállóban ismerkedési estély. 3-án. Reggel 9 órakor a nagy-gyűlés kezdete és folytatólagos tartása; d. u. 3 órakor az „Eugén” szálló üvegtérképében társas-ebéd; esti 8 órakor a kedves vendégek tiszteletére a díszteremben táncvigalom. 4-én. Hazautazás. — Ez ügyből kifolyólag felemlítjük meg azt is, hogy a helybeli tanítói kar a napokban megfogja keresni illetve kérni az egyes családokat, vajjon az 1—2 napra kik lesznek hajlandók s ha igen: hány személyre vendég-helyet engedni becses házaikban, mivel a tantestület vidéki tagjai klzöl körülbelül 100—130-an szerencsétlenek majdan bennünket. Előre is megvagyunk győződve arról, hogy Zenta város színe-java vallás és nemzetiség nélkül eddigi multjához hiven, örvendeni fog, ha vendégszerető hajlékába

a nemzet napszámait nyolcz hosszú év multával ismét befogadhatja, saját tüz-helyénél tisztelheti.

— **Mult esütörtökön**, Urnapon az „ipartes-tület” rendkívüli közgyűlést tartott jegyzőválasztás céljából. Két jelöltje volt a testületnek u. m. Sétáló Sándor és Reitmann Ferencz urak. Miután előbbi még a szavazás előtt visszalépett, egyhangulag Reitmann Ferencz ur lett megválasztva. A jegyzői állással 200 frt tiszteletdíj van egybekötve. A közgyűlés ezuttal elhatározta, hogy amely tag f. hóban régi tagsági díját le nem fizeti, azon közigazgatási úton fog behajtatni.

— **Nagy nyomorúságban** halt el május hó 30-án Beletz Mihály, és így koporsó s más temetkezési szükségletek fedezésére a jó emberek könyörtületét kellett igénybe venni. E célra a következő urak adakoztak: Dudás Lajos, Boromisza János, Lukácsevits István, Varga Károly 1—1 frt. Rottenbacher Miklós, Kaszás Albert Zsarkó József 60—60 kr. Korhecz Lajos, Guelminó Alajos Horovitz Lipót, Lukácsevits István 50—50 kr. Jankovich József, N. N. Halasi József, Ollay János 40—40 kr. Dudás Andor, Keresztury Gyula, Bán Lajos, N. N. Kalmár Imre, Boros Mihály 30—30 kr. Nagy Mihály József, Bakai Jenő, Köröskényi Antal, Branovacska János. Deutsch Mór, Barsy Miklós, Branovacska Ignác, Papp Antal, N. N. Deutsch Ignác, Babócs Andor, Tóth József N. N. Blázsovits Mihály, Nagy Mátyás, Gordán József, Szlavnyity Iván, Száraz István, Kállai Antal, Megadja Illés, Aulik Illés, Barsi Imre, Hatala András, Ósz Szabó Lajos, Bernyik Bertalan 20—20 kr. Kékity, Répás Szilveszter 10—10 kr.

— **Tűzoltó századunk** szerdán tiszteletgett Kis-sz.-Miklóson — József főhercegnél, mint a Magyarországi tűzoltók fővédnökénél. A fenséges védnök teljesen meg volt elégedve a század kinézésével s ezt örvendetes tudomásul is adta az érdemes főparancsnoknak. Beszélük, hogy többeket megszólítással is kitüntetett. Így egyebek között Neider bátyánkat is megkérdezte kinek szép, hosszú bajusza bizonynyal megdetszett a főhercegnék: vajjon volt-e katona? Neider bácsi — a mint a gonosz nyelvek mondják — egész zavarba jött a kitüntetés fölött s a kérdésre imigy válaszolt: „Igenes . . . fenség . . . katonáskodtam . . . a gyalogos — — uhlánosoknál.

— **A polgári iskolában** jun. 9-én d. u. 3 órakor lesz a vallástánból a vizsga. Elnökök: a rom. kath. vallásu növendékeknek: Appel Ede, a moz. vallásuaknál: Klein Salamon.

— A nagyságos ur bizonyára beteg volt? kérdé életpályájához illő szelid és panaszos hangon.

— Bizony még most sem vagyok egészen egészséges — felelé Kormos Aurél, kit a koldus részvételtjes érdeklődése kellemesen érintett — hideglázt kaptam és nem akar elmaradni.

— Hűlés vagy gyomorrontás okozta a bajt? — kérdé Rifnyák élénken, de még mindig szomoruan.

— Azt hiszem, hogy mindakettő, — felelé Kormos Aurél.

— Ez esetben én biztos gyógyszerrel szolgálhatok a nagyságos urnak. Ez egy vegyes mixtura, melyet magam szoktam készíteni. Hogy mily szerekből, az családunk titka. Kissé keserű, de hatása biztos. Nincs oly makacs láz, melyet három kanálka meg ne ölne. Százakra megy azok száma, akiken e szerrel segitettem. Ha a nagyságos ur megtisztelne látogatásával szerény lakásomon, tiszta szívvel szolgálnék beöle, mert ott kell bevenni nálam, A házból ki nem adom, mert vegyelemzés alá vehetnék s tetszik tudni a dolog titok. A hátsárolt jól állok.

— Hol lakik édes . . .

— A nevem Rifnyák Sámuel. Lakásom pedig Retek utca 27. a Rózsahegy tövében. Reggel 8 óráig és este 6 óráig kezdve mindig ott-hon vagyok található.

Kormos Aurél megköszönte a barátságos szívből eréd ajánlatot s azt mondta, hogy ha még ma délután is rá jön a láz, akkor még ma este

mevlátogatja, mert valamennyi doktor van, az mind számár s ő is tudja, hogy a jó házi szernél nincs valami jobb a világban.

És meg is látogatta, mert a láz csakugyan nem maradt el.

A ház melyben Rifnyák Sámuel lakott, nem volt igen nagy, de rendkívül czélszerűen volt berendezve, kertté alakított udvara pedig kedves bokraival és virágaival valóságos kis paradicsom volt.

Rifnyák kényelmes pongyolában a lugasban vacsorált, midőn a fiatal titkár megérkezett.

Kormos Aurél bámulva nézett maga körül és alig mert hinni szemeknek, midőn Rifnyák urat kényelmes és urias pongyolájában megpillantotta gazdag terítékű asztal mellett. Hát még mikor azt fiatal bájós hölgyet meglátta, a ki Rifnyák ur jobbán ült s a kit ez mint leányát mutatott be a megzavarodott titkárnak.

— Bocsánatot kérek . . . hebegé Kormos Aurél. de valóban . . .

— Isten hozta, isten hozta Nagyságodat. Épen jókor! Tessék helyet foglalni! Ugyan Emilia lányom, hozz csak szaporán egy terítéket a titkár ur számára. De üljön le hát kedves titkár ur.

Kormos Aurél egyre jobban megzavarodott s azt sem tudta ébren van-e vagy álmodik?

Rifnyák darabig mosolyogva gyönyörködött a fiatal ember zavarán s csak azután világoztotta őt fel.

— Kedves titkár ur, arczáról olvasom le bámulását és meglepetését. Nem is csodálkozom rajta. Kissé több kényelmet talál, mint a me nyi egy közönséges koldusnál várható lenne, akár milyen jól is menjen az üzlete. De én nem vagyok közönséges koldus. Nsm kényszerűségből teszem, nem szorultam rá. Hála Istennek lenne mihöl éljek leányommal, egyetlen gyermekemmel. De . . . de . . . mit akar . . . minden embernek van valami szenvedélye . . . s lássa ön az enyém koldulás, nem bírok róla leszokni. De esitt a leányom jön! Egy szót se előtte, mert ő természetesen mit sem tud a dolgról.

Erről a dolgról nem tudott, de tudott sok egyebet. Tudott bájosan mosolyogni, kedvesen csevegni, gyönyörűen zongorázni, énekelni, egyszóval a titkár ur el volt bájolva s bár láza csakhamar megszűnt, mégis rendesen eljárt az orvoságért, sőt alig pár hét mulva azzal lepte meg Rifnyák urat, hogy megkérte tőle a leánya kezét, — természetesen azon feltétellel, hogy mondjon le a koldulásról.

— A leányomat oda adom, de kívánságát nem teljesíthetem. Meghainék unalmamba. Hanem azt a concessiót megteszem, hogy a várat és környékét oda hagyom.

S valóban az esküvő napján a József városba tette át üzletét.

Balázs Sándor.

* Kinevezés. A király dr. Moré Pál zentai kir. aljárásbíró a lugosi kir. törvényszékhez bíróvá nevezte ki.

[-] Kinevezés. Ő Felsége a király, Gesztesy Ákos temesvári kir. törvényszéki jegyzőt a zentai kir. járásbíróhoz aljáróvá nevezte ki.

— Az iparos ifjuság május 20-iki mulatsága alkalmával a felülfizetők névsorából tévesen kimaradt Krausz Farkas ur, ki egy frttal járult a nemes czélhoz.

— Véres dráma Török-Kanizsán. A múlt héten egyik szomszédos jegyző a t. kanizsai vendéglőben mulatott. Hogy-hogyan nem, elég az, hogy a bizony megesett, mikép a fiatal ember a korcsmáros csinos feleségét — az udvaron megcsókolta. Erre a menyecske panasz végett befutott férjéhez, ki e miatt a merénylőt interpellatió alakjában — arczul ütötte. A notáriusban ekkor már valószínűleg több volt a gáz, mint az ész, mert ez intermezzóra hirtelen előrántotta revolverét s a korcsmárost lelőtte. Hej az az aszszony! a a hamis szép asszony! . . .

— A következő gyászjelentést vettük: Siegel Samu tanító és neje, szül. Grünbaum Rozália mint szülők, a maguk és családjuk, valamint összes rokonságuk nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik Siegel Gusztáv Adolfnak a felejt-hetetlen fiu-, testvér-, sógor-, illetőleg nagybátyának, élete 22-ik évében, hosszas szenvedés után folyó hó 29-én déli 12 órakor történt elhunytát. A boldogult hült teteme e hó 30-án délután 4 órakor fog az izr. iskola épületéből a helybeli izr. sirkertbe örök nyugalomra elhelyeztetni. Kulón, 1888. május 29-én. Legyen könnyű neki a föld! Siegel Gyula, Siegel Janka férj. Schwarcz, Siegel Bertalan, Siegel Angyalka testvérei. Siegel Margit, Schwarcz Katicza, Schwarcz Zsafia unokahugai. Grünhut Eugenia férj. Siegel Gyuláné sógor-nője. Schwarcz Salamon sógora. Schwarcz Emil unokaöccse.

(-) Érettségi vizsgálat. A szabadkai városi főgymnasiumban június 11-én veszi kezdetét az érettségi vizsgálat.

(*) Pályázatok. A szabadkai törvényszéknél egy bírói és egy segélydíjas joggyakornoki állásra az ó-becsei kir. járásbírósnál egy segélydíjas joggyakornoki állásra pályázat van hirdelve.

— Ó-Becsen dalárda alakult, melybe eddig 50 működő tag lépett be. Elnöknek Gortva Lázárt és karnagnak Rully Jánost választották meg.

— Egy új gyógyhely Alsó-Ausztriában. A gyógy- és fürdő-idény kezdete arra indit bennünket, hogy a közönség figyelmét a Hainfeld mellett keletkezett „Salzbad-Kleinzell” nevű gyógyhelyre felhívjuk. Tulajdonképen „kis Carlsbadnak” kellene nevezni e gyógyhelyet, tekintettel az ott található gyógyforrásokra, melyeknek hatása egyenlő a karlsbadi, marienbadi és franzensbadiakéval. sőt azokat specialis kóralakok tekintetében még felül is mulja. Ezen kívül még az az előnye is van e fürdőnek, hogy nagyon közel fekszik Bécshez, árai minden tekintetben rendkívül mérsékeltek, úgy hogy az ott való tartózkodás fölülte olcsó. Salzbad-Kleinzell mindennel bir, amivel egy modern gyógyhelynek birnia kell. Ozondus enyhe levegővel, kitűnő és kényelmes lakásokkal az ot-tani gyönyörű nyaralókban, finom étteremmel, — mely az azelőtt Bécsben elsőrangú szakács híreben állott May Ede szerb királyi szakács vezetése alatt áll, továbbá közel fekvő fenyvessel, gyönyörű árnyas ligetekkel és sátautakkal, kiránduló helyekkel, uszodával, egész +20°R. ásványvízfürdővel, melegvíz és kádfürdővel. Szóval mindenről gondoskodva van, amit a fürdő egészséges és beteg látogatója csak kívánhat, mely utóbbiak még a folyton jelenlevő fürdőorvos tanácsát is igénybe vehetik. Nem szenved kétséget, hogy Salzbad-Kleinzell rövid idő alatt a legkeresettebb gyógyhelyek egyike lesz. A közelebbi felvilágosítást óhajtók azt szívesen megkapják, ha a fürdőkezelőséghez (Wächring, Bécs mellett, Zimmermangasse 10.) fordulnak, hol a fürdővel behatóban foglalkozó prospektusokat is kaphatnak.

Koncentrált marha-trágya.

(Engrais de boeuf.)

Földmivélésünk tudvalevőleg sulyos viszonyok közt él s ennek hatása a nemzet működésének minden ágában sajnosan érezhető.

Tréfort miniszternek nem rég tett az a kijelentése, hogy a Bánátnak Magyarország éléstáraként való odaállítása maholnap szatirává válik, fájdalom, csaknem az egész országra nézve áll.

S kétségtelen, hogy ennek több más körülmények mellett az is egyik főoka, hogy gazdáink nem fordítanak kellő gondot a föld termő erejének fenntartására és nevelésére, más szóval nem trágyázzák rendszeresen, a mi pedig a mezei termelés leghatásosabb segítője.

A magyar ember ugyanis még mindig begombolkodik a modern földmivélés újabb segédeszközei előtt; ha valamely, bár még oly jó és természetes trágya-szerről hall, nemcsak fitymálja, hanem kézzel-lábbal védekezik a „surrogatum” ellen. Így aztán nem csoda, ha a sokkal jobb magyar föld hektáránként átlag 10-14 hektoliter terménnyel kevesebbet ad, mint például az angol föld, melynek tulajdonosa nem irtózik az ily segédeszközök legracsnálisabb alkalmazásától. Sőt nem csupán a rendszeres trágyázás elhanyagolása, hanem egyes helyeken a föld termő erejével való visszaélés is annyira elharapózott, — hogyha tovább így tart, földjeink termelőképesség tekintetében nem sokára a leggyöngébbek megett is viszsamaradnak.

Újabb időben kormány és a szakkörök nagy megerőltetéseket tesznek, hogy földmivélésünk helyzetét üdvös reformok által javítsák s a jónak bizonyult mezőgazdasági segédeszközöket népszerűsítsék.

Ez ok indított minket is arra, hogy gazdáink figyelmét egy ily kitűnő hazai találmányra irányítsuk, melynek alkalmazása lehetővé teszi a földbirtoknak fölülte olcsó és intenzio kihasználását. Ez egy új trágyaszor, az úgynevezett „koncentrált marha-trágya”.

A telepet, mely e trágyaszor előállításával foglalkozik körülbelül 2 év előtt alapította az ismert Saxl testvérek cég Temesvárott „Első cs. és kir. szab. koncentrált marhatrágya-gyár” cim alatt. A telepen a 60-as évek óta egy körülbelül 20 hold kiterjedésű területen 6-7 ölnyi magasságban felhalmozódtak az állati trágya anyagok, úgy hogy e már óriás dimenziókat öltő trágyákat elszállításáról komolyan kellett gondolkodni. Ez adta a cégnek az impulzust, hogy a trágyaanyag porhanyosításával és koncentráálásával kísérletet tegyen, melyet — mint a tapasztalat mutatja — teljes siker követett, mert a gyár készítményei földmivélési és nemzetgazdasági körökben a legjobb fogadtatásra találtak s ma már annyira elterjedtek és használtak, hogy a gyár gőz- és sok más legújabb szerkezetű gépei mellett, tekintélyes számú munkást is foglalkoztat.

Különösen a mintagazdaságok, melyek eddig főként műtrágyát használtak, most ezt a temesvári gyár koncentrált marhatrágyával cserélték fel, vagy egyidejűleg alkalmazzák mind a kettőt.

A Saxl-féle trágyaanyagának számos más jó oldala mellett azaz elvitázhatatlan előnye van a közönséges műtrágyával szemben, hogy a földmivélésnek legjobb elvén, az istálló-trágyagazdaságon alapszik és tulajdonképen nem áll egyébből, mint az istálló-trágyagazdaság népszertéséből, melynek célja: visszaadni a földnek az állati trágya útján mindazokat az anyagokat, melyek attól a kihasználás által elvonattak.

A műtrágyával kénytelen a gazda a tulajdonképeni hasznos alkatrészek mellett: mint nitrogén, phosphorsav és kali, ezekkel arányban nem álló nagymennyiségű nemcsak értéktelen, hanem még ártalmas részeket is használni, ami a Saxl-féle trágya anyagnál nem történik, miről meggyőződhetünk, ha annak alkatrészeit ismerjük. E trágyában van:

Eghető szerves alkatrész	70%
Hamu	30
100 rész száraz alkatrészben:	
Víz	9-16

Könnyen oldható phosphorsav	2-30
Nehézén oldható phosphorsav	3-02
Nitrogén (Légeny)	3-05
Kali (K ₂ O)	1-92
Kénsav (S O ₂)	0-78

Ez az összetétel eléggé mutatja, hogy a koncentrált marhatrágya kitűnően alkalmas úgy a gabnafélék mint minden más mezei termények trágyázására. Nem képzelhető sem jobb, sem könnyebben kezelhető trágya mint a nevezett temesvári gyár terméke és bizonyára jó szolgálatot teszünk a magyar gazdaközönségnek s ezáltal a hazai mezőgazdaság ügyének, ha ez új trágyaszorral, mely rövid fennállása óta a szakkörökben oly kitűnő fogadtatásra talált — az idei nagy-körösi gazdasági kiállításon pedig első díjat: aranyérmét nyert — megismertetjük és kívánjuk, hogy e gyár hazánkban az óhajtott üzleti virágzásnak induljon.

Irodalom.

— Hivatalosan ajánlott sorsolási szakközlöny. A német és magyar „Mercur”-ok s más efféle címek alatt többnyire alsóbbbrangu budapesti bankházak által üzleti czélokából kiadott és ez okból irányzatos szövegű sorsolási lapok ellensúlyozására fővárosi jó nevű írók az év elején a „Pénzügyi Utmutató” című sorsolási értesítővel kapcsolatos pénzügyi közlönyt indították meg. E lapra vonatkozólag a m. kir. bnlügyminiszter f. évi május 19-én 32495. sz. a. a következő rendeletet bocsátotta ki: „Azon ismételve előfordult esetek, hogy a vármegyénk házi és gyámpénztáraiban kezelt értékpapírok kamatszelvevényeinek vagy az ezek tulajdonát képező s kisorsolt kötvények értékének beváltása körül követett késedelmes eljárás miatt az illető pénztárak tetemes károsodást szenvedtek, f. évi február 9-én 9811. sz. a. kibocsátott körrendelettel felhívtam a törvényhatóságokat, hogy az említett pénztárakban kezelt értékpapírok kamatszelvevényeinek, valamint a kisorolt kötvényeknek idejében való beváltására szigorú gondot fordítsanak s egyszersmind intézkedjenek, hogy a pénztári közegek e részbeni eljárása úgy a megyei számvevőség, mint az 1886. évi XXI. t. cz. 68. §-a g. pontja értelmében havonként megejtendő pénztárvizsgálatot eszközölő bizottság által is kellőleg ellenőriztessék. Ezen körrendeletem folytán több törvényhatóság részéről azon kérelem intéztetvén hozzám, hogy adnék tájékoztatást a részben, vajjon mely uton lenne a kisorolt kötvények felül megbízható tudomás szerezhető: minthogy a törvényhatósági pénztárakban őrzött értékpapírok pontos kezeléséhez csakugyan elengedhetlenül szükséges az, hogy ezen pénztárak kezelőinek megadás-sék az alkalom arra, hogy hiteles értesüléseket szerezhessenek az országban forgalomban lévő értékpapírok kisorsolásának eredményéről: ezek folytán a fennidézett körrendelet kapcsán értesíteni kívántam a törvényhatóságot, hogy a Lendvay Sándor által szerkesztett „Pénzügyi Utmutató” című szakközlöny, mely a magyar államban forgalomban lévő és kisorsolás alá eső összes értékpapírok hiteles sorsolási lajstromait közli s e mellett az értékpapírok kezelésére és azok természetére nézve különben is becses ismertető adatokat tartalmaz, a szóban forgó czélra igen alkalmasnak mutatkozik, minél fogva azt, mint teljesen megbízható szakközlöny a törvényhatóság pártoló figyelmébe is ajánlom. Bővebb tájékozás végett egyuttal megjegyzem, hogy ezen szakközlöny minden kisorsolás után jelenik meg, előfizetési ára egész évre csak 2 frt s az előfizetési pénzek a nevezett lap kiadóhivatalához (Budapest, Andrassy-ut 84 sz. a.) intézendők. Budapest, 1888-ik évi május hó 19-én. B. Orczy Béla s. k.”

A lokomobilok szerkezete és kezelése. Lokomobil kezelők, gépészek, lokomobil tulajdonosok, gazdasági és gyári hivatalnokok, valamint a budapesti állami közép-ipartanodán rendszeresített lokomobil kezelők tanfolyama számára. Irta Taborisky Ottó a m. kir. technológiai ipazmúzeum igazgatója. Budapest. 525 oldal és 8 tábla, 263 fametszetű ábrával. A szerző tulajdona. Ára: füzve 5 frt, vászonba kötve 5 frt 70 kr. Tartalomjegyzék. Alapismertetek. — Lokomobil kazán. I. Kazán szerkezetek. II. Tűzelési berendezések. III. Kazán felszerelések. IV. Kazán robbanások és kazánok romlásának okai. V. Gőzkazánokra, valamint a kazán- és gépkezelőkre vonatkozó hatósági rendszabályok. VI. A kazán kezelése. tisztítása és tatarozása. — Lokomobil gőzgép. I. Gőzgép szerkezetek. II. A gőzgépnek főrészei. III. A gőzgépnek kezelése és tatarozása. — Lokomobilok kocsi-alja, szállítása és felállítása. — Lokomobilok munkája, üzletköltségei és főmérétei.

Gőzkazánok. Kézikönyv gőzgépkezelők, fűtők, kazántulajdonosok, gyári és gazdasági hiva-

tanokok számára. A budapesti állami közép-ipar-tanodán rendszeresített gőzkazán fűtők tanfolya-mán használt tankönyv. Irta Taborsky Ottó a m. kir. technológiai iparmúzeum igazgatója. Buda-pesten. 376 nagy 8-adrét oldal, a szövegbe nyo-mott 284 ábrával és 4 rajzmelléklettel. A szerző tulajdona. Ára füzve 4 frt 50 kr. Tartalom-jegy-zék. I. Alapfogalmak. II. A gőzkazánok czélja, kellékei és beosztása. III. A gőzkazánok fűrészei. IV. A gőzkazánok anyaga, készítése és alakja. V. Kazánrendszerek. VI. A gőzkazánok tüzelési be-rendezése. VII. A gőzkazánok felszerelési részei. VIII. A tápvíz. IX. Gőzkazánok romlásának okai. X. Kazánrobbanások okai. XI. Gőzkazánok kezelése. XII. Gőzkazánok gőzfejlesztőképessége és fűtőfe-lületük nagysága. XIII. Gőzkazánok használatára, megvizsgálására és kezelésére, valamint a kazán-kezelők képesítésére vonatkozó hatósági rendszab-ályok. XIV. Kazánkezelőktől megkívánt legfon-tosabb tudnivalók.

A személyszállító hajók menet rendje.

Szegedről Zimonyig minden vasárnap, kedd, és csütörtökön reggel 5 órakor.

Szegedről Tételig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken reggel 5 órakor.
Zentáról Zimonyig minden vasárnap, kedd, és csütörtökön reggel 1/2 8 órakor.
Zentáról Tételig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken reggel 1/2 8 órakor.
Zentáról Szegedig minden vasárnap, hétfőn, kedd, szerda, csütörtök, és pénteken, reggel 1/2 9 órakor.

Az ügynökség.

Vasuti menetrend.

BUDAPEST—ZIMONYI IRÁNY.

	expr.	szem.	gyors.	omn.
Budapest indulás	5.38	8.—	2.28	9.15*
Szabadka érkezés	8.54	1.03	6.06*	5.—
Szabadkáról indulás lefelé	8.59	1.46	6.18*	6.15
Csantavér érkezés	—	1.46	—	6.42*
	expr.	gyors.	vegy.	szem.
Csantavérről felfelé	—	9.21	1.04	10.26*
Szabadka érkezés	6.08	9.41	1.45	10.52*
" indulás	6.10	9.53	2.25	11.22
Budapest érkezés	9.40	1.42	7.30*	65.0*

SZABADKA-BAJAI SZÁRNYVONAL.

	vegy.	szem.*
Szabadka indulás	5.45*	2.45
Baja érkezés	8.52	5.02
Baja indulás	6.50*	10.26
Szabadka érkezés	10.—*	12.40

SZABADKA-ESZÉK-VILLÁNYI IRÁNY.

	egy.	szem.	vegy.
Szabadka indulás	5.25*	2.40	6.40*
Zombor érkezés	8.05	3.7	9.27*
Eszék "	12.33	6.18	4.21*
Villány "	3.47	—	6.25
	szem.	vegy.	vegy.
Villány indulás	—	1.08	9.20*
Eszék indulás	8.26	3.30	11.20
Zombor	11.19	8.10*	6.53*
Szabadka érkezés	12.55	10.42*	9.19

HORGOS—SZABADKAI és HORGOS—SZEGEDI.

	szem. v.	szem. v.	vegy. v
Horgosról indul	8.40	12.25	9.36*
Szabadkára érkezik	9.34	1.20	16.36*
Horgosról indul	3.34	7.27*	6.35
Szeged érkezés	4.13	8.06*	7.19

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Schvarcz Sándor.

MINDENKI
1200 frt évi jövedelmet biz-tosíthat magának törvénye-sen megengedett dijsorsje-gyek részletfizetésre való eladásával. Tudakozódások **FUCHS H. váltóházához** Budapest Dorottya utca 9. sz. alá intézendők. Szerb levelezés és nyomtatványok is.

Óvakodjunk a hamisításoktól!

!! FIGYELMEZTETÉS !!

Mintán tudomásomra jutott, hogy 40 év óta készített, kipróbált s az egész civilizált világban kedvelt fog- és szájkonzerváló szereim-et nagy kelendőségük miatt hamisítják illetőleg más, gyakran ártalmas szereket is hasonló elnevezéssel és külső kiállítással hoznak forgalomba, — ennélfogva mindenkit a következőkre figyelmeztetek:

Aki száját alaposan konzerválni, fogait a fogkövi megszabadítani, foghúsát felfrissíteni, a száj kellemetlen szagát és a fogtájást eltávolítani akarja, az kérjen:

Dr. Popp-féle Anatherin-szájvizet.
Ára: nagy üveg 1 frt 40 kr., kisebb 1 frt és kicei 50 kr.
Aki ragyogó fehérségű, tiszta fogakat és kellemes tiszta szíjat akar, az kérjen:

Dr. Popp-féle Anatherin fogpasztát.
Ára: 1 frt 22 kr.
Aki a kellemesen labzó és a fogakat kitűnően tisztító fogszappannak barátja, az kérjen:

Dr. Popp-féle aromatikusan fogpasztát. Ára: 35 kr.
Aki a legjobb fogporknak barátja, az kérjen:

Dr. Popp-féle fogport. Ára: 63 kr.
Aki odvas fogait önmaga akarja kitűnően tisztítani, az kérjen:

Dr. Popp-féle fogtömöt (Plombe). Ára: 1 frt.
Akinak kitűnő pipere és gyógyszerzappannak van szüksége, az kérjen:

Dr. Popp-féle növényzappant. Ára: 30 kr.
E szerek az összes gyógyszerárakban, illatszertárakban és finomabb üzletekben kaphatók.

DR. POPP J. G. udvari fogorvos.

Csak a legjobbat szokták hamisítani!

4443-ik szám.
kig. 1888.

Zenta város tanácsától.

HIRDETMEÉNY.

Zenta város tanácsa részéről a zentai adókiadó bizottság elnökének f. évi május hó 3-án kelt 26,095./888. számú megkeresése alapján közhírré tétetik, hogy az

1888/9. két évi érvénynyel megállapítandó III. oszt. kereset adólajstrom,
(**valamint az ottani pénzügyre vonatkozó lajstrom**)

és pedig a III. oszt. kereseti adót illetőleg

f. évi	junius hó 11-én a lajstrom 1 tételétől 200 tételig.	junius hó 19-én a lajstrom 1401 tételétől 1600 tételig.
" "	12-én a lajstr. 201 " 400 "	" " 20-án a " 1601 " 1800 "
" "	" " 13-án a " 401 " 600 "	" " 21-én a " 1801 " 2000 "
" "	" " 14-én a " 601 " 800 "	" " 22-én a " 2001 " 2200 "
" "	" " 15-én a " 801 " 1000 "	" " 23-án a " 2201 " 2400 " és
" "	" " 16-án a " 1001 " 1200 "	" " 25-én a " 2401 " 2637 "
" "	" " 18-án a " 1201 " 1400 "	vagyis végig; s végre az

1888. (egy) évi érvénynyel megállapítandó nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és pénzügyre vonatkozó adóra nézve f. évi junius hó 27-én a Zentán működő kereseti adókiadó bizottság által

mindig délelőtt 8 órától 12 óráig
a lajstrom tételszámának sorrendje szerint, — a helybeli nagy szállodában
Eugen nagyvendéglő 10-ik számú szobájában
fog tárgyalás alá vétetni.

Zentán, 1888. évi május hó 12-én

Wuits Sándor,
h. polgármester.